No. 20. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 24 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Januarij.

Gisteren avond ten half negen ure heeft de deputatie der kamer van afgevaardigden den koning het adres van antwoord der kamer aangeboden, hetwelk door haren president, den heer *Dupin*, voorgelezen werd. De koning heeft daarop het volgende geantwoord:

» Mijne heeren de gedeputeerden, ik ontvang met eene levendige voldoening het adres dat gij mij uit naam der kamer van gedeputeerden aanbiedt. Ik ben diep getroffen geweest over de gevoelens, die de kamer bewoog zich gezamenlijk tot mij te begeven, toen zij den slag vernam, die mij in mijne teederste aandoeningen trof. Te zeer alstoen ter neer gedrukt, om u zoo als ik wilde te kennen te geven, hoe mijne familie en ik getroffen waren, over het deel dat gij in onze smart naamt, vind ik heden eene ware vertroosting, in u zulks te betuigen en u er dank voor te zeggen.

» Ik gevoel ook, en zeer levendig, de behoefte om te betuigen, hoezeer ik uwe vernieuwde verzekeringen waardeer. Nimmer was de eendragt der groote staatmagten noodzakelijker om ieder van dezelve in staat te stellen aan den wensch van derzelver instelling te beantwoorden. Door die eendragt, door uwe medewerking, zullen wij de voordeelen die Frankrijk tegenwoordig geniet tegen elken aanslag beveiligen kunnen, en hetzelve de voortduring van dien staat van vrede en rust waarborgen, welke altijd den waren grondslag van de openbare welvaart uitmaakt.

» Mij met u geluk wenschende, over den nieuwen roem door onze marine aan de fransche vlag gehecht op de wallen van St. Jean d'Ulloa, zeg ik u dank, dat gij in het geluk deelt, hetwelk ik telken male ondervind, wanneer mijne zonen hunne schuld aan het vaderland kunnen kwijten en voor Frankrijk strijden.

» Ik ben zeer gevoelig wegens de nieuwe betuigingen van genegenheid en vertrouwen, waarmede de kamer de wieg van mijnen kleinzoon omgeeft. Het is mij aangenaam daarop te antwoorden, haar van mijne zijde al de genegenheid betuigende, die ik haar toedraag, en hoe gevoelig ik ben voor de wenschen, die zij voor mij en mijne familie uit."

In het algemeen wordt 's konings antwoord geoordeeld zeer waardig te zijn, zonder eenige bijzondere toespeling op hetgeen de debatten der kamer zoo zeer onderscheiden heeft. Eene zinsnede slechts is aan de staatkunde gewijd, en ziet op de laatste zinsnede van het adres. De koning over de noodzakelijkheid sprekende, thans grooter dan ooit, om de eendragt tusschen de staatsmagten te bewaren, tot handhaving van den staat van rust en vrede, als eenige grondslag voor de algemeene welvaart, heeft deze woorden, naar men zegt, met grooteren nadruk dan het overige uitgesproken. Het antwoord des konings werd met het geroep van: leve de koning! toegejuicht. Omtrent 150 leden hadden zich bij de deputatie gevoegd; onder deze bevond zich echter geen enkel lid der coalitie, met uitzondering van degenen, die door het lot geroepen waren, om mede deel van de deputatie uit te maken.

Het *Journal des Débats* over de aanbieding van het adres sprekende, verheugt zich, dat de koning het affront niet heeft te lijden gehad, zoo als de coalitie, daarop hoop had gevoed, om een adres tegen zijne constitutionele onverantwoordelijkheid te ontvangen; dat het koningschap niet genoodzaakt was de berisping aan te hooren van de staatkunde, die sedert acht jaren Frankrijk bestuurde. Naar den toon der ministeriele bladen heden morgen gevoerd, zou men zeggen, dat het ministerie besloten was vooreerst aan de zaken nog te blijven, en des noods zich door wijziging van deszelfs leden staande te houden.

— In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden, werd het antwoord des koning op het adres gelezen. De heer *Piscatory* beklaagde zich, dat in de processen-verbaal van de zittingen der kamer, de discoursen der ministers naar den *Moniteur* werden overgenomen, terwijl die van de leden veel onvollediger werden aangehaald. De heer *Berville* bragt rapport uit op eene aanvraag, om autorisatie tot regterlijke vervolging van het lid *Mauguin*; de commissie had tot afwijzing van de vraag geconcludeerd, doch de heer *Mauguin* toonde zich bereid, om aan de vervolging bloot te staan. Aan de orde was de discussie over een voorstel des heeren *Larabit*, betrekkelijk het reglement der kamer. Daarna ging de kamer tot de vernieuwing des bureaux over.

— Naar men zegt, is de heer *Humann* gisteren tot drie malen op de Tuilerien ontboden geworden. Men zou hem de portefeuille van finantien, ter vervanging van den heer *Lacave Laplagne* aanbieden. De generaal *Bernard*, wil men, dat tot gouverneur van de Louvre zou worden benoemd, wanneer hij de oorlogs-portefeuille nederlag. De heer *Montalivet* zou het intendantschap der civiele lijst terugbekomen.

— De heer *Thiers* was heden met den maarschalk *Soult* in conferentie. De gedeputeerden der oppositie zouden heden avond eene bijeenkomst houden bij den heer *Ganneron*.

— Een der legitimistische bladen spreekt van ernstige opluston die er, ten gevolge van insubordinatie, onder de kweekelingen der polytechnique school hadden plaats gehad. — Van de school van St. Cyr zijn 15 kweekelingen, wegens wangedrag, als soldaat bij de linietroepen ingedeeld.

— Het lijk der prinses *Maria* is den 16den Januarij te Marseille aangekomen, en aan de poort door de stads-autoriteiten plegtstatig ontvangen. Hetzelve werd in de Cathedraal kerk geplaatst. Den 19den werd het lijk te Lyon verwacht.

Men zegt dat de koningin van Engeland een' treffenden brief van rouwbeklag aan de koningin, wegens het vroegtijdig afsterven harer dochter, geschreven heeft. Volgens den *Messager* zou de gezondheid der koningin, sedert den dood der prinses, zorge baren. Het *Journal des Débats* spreekt dit echter tegen.

— Ter beurze was men heden in de verwachting, dat eene Zaturdag in den koers opgemerkte rijzing heden zou doorgaan, maar de koers was integendeel dalende, en wel ten gevolge van een verbreid gerucht, dat er een korps troepen, volgens sommigen van 60,000 man, naar de belgische grenzen zoude gezonden worden; terwijl daarbij nog van de ontbinding van het ministerie werd gesproken en dat de maarschalk *Soult* aan het hoofd zou komen. De notering was heden (21 Januarij): 5 pCt. 110,30; 3 pCt. 78,00; Nap. r. 99,15; Sp. Ardoin 18; Port. 22⅞; Rom. L. 101.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Januarij.

Uit Posen schrijft men van den 13den dezer: » Het met groote spanning verwachte vonnis in de zaak van den aartsbisschop von *Dunin*, is tot nu toe niet uitgesproken, aangezien men het geregtelijk onderzoek niet heeft kunnen sluiten, doordien de getuigen verhooren nog ontbraken van een paar domprelaten te Gnezen, namelijk de wijbisshop *Kowalski* en de domheer *Zienkiewiecz*, die, op het voorbeeld van den aartsbisschop, de bevoegdheid van de commissie tot onderzoek niet erkennen en diensvolgens geen verklaring als getuigen afleggen wilden. Daar echter de landswet op dusdanige gevallen zeer gestreng is, en in het bijzonder ook eene gevangenisstraf daarop bepaald heeft, had men verwacht, dat de gezegde heeren het niet tot het uiterste zouden hebben laten komen; en op de bedreiging met deze straf is dan ook de wijbisschop tot inkeer gekomen. De heer *Zienkewitz* daarentegen is op geenerhande wijze tot het afleggen van verklaring als getuigen te bewegen, en alzoo is dan ook het voorschrift der wet werkelijk tegen hem ten uitvoer gebragt, zijnde hij hier eergisteren avond onder begeleiding van twee gendarmes binnen gebragt en, naar men verzekert, dadelijk in het fort Winiary in hechtenis gezet. Dat zoodanig een voorval eenige beweging veroorzaken moet, is gemakkelijk te begrijpen; hier in Posen is echter de rust geen oogenblik gestoord, maar in Gnesen moet, bij het wegbrengen van den prelaat, een weinig beteekenend oploop van een 40 of 50 tal straatjongens hebben plaats gehad, waarop de policie echter geen acht gegeven heeft en die alzoo van zelven zijn uiteengegaan.

» Uit Bromberg wordt berigt, dat de katholijke consistoriaalraad en proost *Franke*, die van den aanvang af in de zaak van den aartsbisschops is verwikkeld geweest, op zijn verzoek ontslag uit de dienst van den staat bekomen heeft en dat hij Bromberg verlaten zal. Reeds wordt een katholijk geestelijke die zich vroeger, toen hij te Bromberg werkzaam was, door zijne verdraagzaamheid de algemeene achting verworven en door zijne welsprekendheid de kansel

redenaar beroemd gemaakt heeft, als zijnen opvolger in de pastorij genoemd.”

» De jongste berigten uit de provincie vermelden wederom den, ten gevolge der kerkelijke geschillen, plaats gehad hebbende overgang van onderscheidene katholijken tot de evangelische en van onderscheidene evangelische tot de katholijke kerk.”

» Heden is de generaal der infanterie *von Grolmann* uit Berlijn weder hier aangekomen; van het hem toegedachte opperbevel aan den Rijn schijnt dus voorshands niets te zullen komen.”

— In een schrijven uit Berlijn van 13 dezer leest men:

» De onverwachte terugkomst van den vrijheer *Alexander van Humboldt* uit Parijs, waar hij, zoo als tot nu toe gezegd was, tot in het voorjaar verblijven wilde, heeft stof gegeven tot menigerlei vermoeden, omtrent de gewigtige omstandigheid, welke die beroemde geleerde, de vriend van twee koningen, mag genoopt hebben, om de hoofdstad van Frankrijk juist te verlaten op den oogenblik, dat in de kamer de discussie over het ontwerp van adres begon. Mogen deze vermoedens al gedeeltelijk ongegrond zijn, dit is zeker dat deze afreize slechts een vredelievend doel kan hebben; want *Alexander van Humboldt* stelt geen belang in de staatkundige verschillen en twisten, maar beoogt slechts de bevestiging van wederzijdsche achting en wetenschappelijke betrekking tusschen Duitschland en Frankrijk.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten Januarij.

Met genoegen vernemen wij, dat het *Bredaasch Genootschap van Wetenschap en Letterkunde*, onder de zinspreuk: « *Ontwikkeling is het doel*” voornemens is, op Dingsdag den 5den Februarij, e. k., zijnde de verjaardag van het heldenfeit van *van Speyk*, een *Letterkundig en Muzikaal avondonderhoud* te geven, geheel ten voordeele der Bredasche armen, zullende *alle onkosten* door het Genootschap betaald worden. De lijst van Inteekening, nevens het Programma, zullen het publiek dezer dagen worden aangeboden, en er is geen twijfel aan, of het edele doel des Genootschaps zal door een ruime Inteekening bekroond worden.

— Naar men verneemt heeft Z. M. den heere A. van Dieden, op het daartoe door hem gedane verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van notaris te Ammerzoden.

— Voorts zijn benoemd:

tot notaris te Utrecht, de heer J. C. Dwars, en zulks ter vervanging van J. G. Buddingh, die eervol ontslagen is;

tot notaris te Ammerzoden, Mr. P. C. van der Pont, secretaris van Ammerzoden, en zulks ter vervanging van H. van Dieden, die eervol ontslagen is;

tot notaris te Zwolle, Mr. W. J. van der Gronden, met vrijstelling van ouderdom en leeftijd, en zulks ter vervanging van Mr. R. J. van der Gronden, die tot andere functien benoemd is; en

tot notaris te Heerenveen, A. Binnerts, en zulks ter vervanging van Mr. P. J. Metz, die tot andere functien geroepen is.

— Bij koninklijk besluit is aan den 2den luitenant *D. F. Thuret* van het regiment ligte dragonders n°. 5, op het daartoe door hem gedane verzoek, een eervol ontslag uit de dienst verleend.

Voorts is de 2de luit.-kwartiermeester *W. Thyssens* van het regiment lanciers n°. 10 benoemd tot 1sten luit.-kwartiermeester bij hetzelfde korps.

— Bij koninklijk besluit is bewilligd in de wijziging en in de statuten der Nederlandsche Maatschappij van vee-verzekering, te Middelburg gevestigd, strekkende tot bepaling van het maatschappelijk kapitaal op eene som van *f* 150,000 verdeeld in 150 actien van *f* 1000 ieder, welke bij het teekenen der acte alle geplaatst waren.

— Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* is gisteren nacht uit de residentie naar Noordbraband vertrokken.

— Eergisteren avond heeft Z. Exc. de gevolmagtigde minister van Rusland te 'sGravenhage een luisterrijk bal gegeven, ter viering des verjaardags van H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* Behalve genoemde Vorstin, waren de overige Prinsen en Prinsessen van het Koninklijk huis, het corps diplomatique, de ministers en andere aanzienlijke personen, aldaar tegenwoordig.

— Het door de *Globe* gegeven en door de Amsterdamsche bladen bevestigde berigt, als of het traktaat te Londen door den graaf *Sebastiani* geteekend was, wordt thans wedersproken. Het *Handelsblad* houdt daaromtrent de volgende tijding uit Londen van den 19den dezer:

» De graaf *Sebastiani* heeft nog niet geteekend, doch men vertrouwd dat hij zulks binnen zeer weinige dagen doen zal. Het voorstel van den heer *de Merode* is door Frankrijk aan de conferentie medegedeeld geworden, doch *Lodewijk Philips* weet zeer wel dat daarin niet zal worden getreden, en men gelooft dan ook algemeen, dat hij dien stap alleen gedaan heeft, om aan de Belgen alle voorwendsel te benemen, van hem te beschuldigen, dat hij hunne belangen niet genoegzaam heeft behartigd.”

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 21sten dezer:

» Een der wagons *à la Dietz*, met drie rijtuigen achter zich, heeft heden wederom met eenen zeer goeden uitslag de stad doorgereden en in het bijzonder vóór het hotel van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden verschilende bewegingen volbragt. De vier aan elkander gehechte wagens werden slechts door twee paarden in beweging gezet. De zeer vernuftig uitgedachte zamenstelling dezer wagens verhindert de dreuningen en veroorzaakt dat de moeijelijkste wendingen met het meeste gemak worden volbragt, zoo dat het omdraaijen van dezen geheele wagentrein in eenen kleineren kring geschiedt dan van een gewoon rijtuig.

» Het is te wenschen dat de heer *Dietz* weldra in staat zal zijn zijne onderneming ten algemeenen nutte in werking te brengen.”

— In de zitting van den Hoogen Raad van 22 dezer, heeft dezelve verworpen het beroep tot cassatie, ingediend door *Jansje Collewijn*, wegens diefstal, veroordeeld door de criminele regtbank van Amsterdam. Vervolgens heeft dezelve behandeld het door den prokureur-generaal aan het provinciale geregtshof van Groningen ingediende verzoek tot cassatie van een door dat geregtshof gewezen vonnis, waarbij *J. T. Drent*, *H. Claassen*, *J. H. Kip*, *D. J. de Ruiter* en *H. K. Hulst* zijn vrijgesproken van de beschuldiging van valschheid in authentieke en openbare geschriften. Deze personen hadden als schipper, stuurman en loodsen, voor den president van de toenmalige regtbank van eersten aanleg te Appingadam, eene logenachtige verklaring van geledene avarij afgelegd en beëedigd, doch het provinciaal geregtshof van Groningen heeft vermeend, dat noch bij art. 147 van het strafwetboek, noch bij eenig ander artikel van hetzelve, tegen deze bedrieglijke handeling is voorzien. De advokaat-generaal Mr. *G. A. G. van Maanen* en de advokaat Mr. *J. P. Noiret de Bruyn*, hebben het te Groningen gewezen arrest ondersteund. Den 5den Februarij aanstaande zal de uitspraak in deze zaak volgen.

— In den nacht van den 16den zijn te Terschelling gestrand 2 schepen; van het eene, zijnde vermoedelijk de Engelsche brik, genaamd *Enson*, is de geheele equipagie verongelukt. Het schip was reeds verbrijzeld vóór de aankomst der reddingboot op het punt der stranding. Het andere was de Engelsche brik *Chancellor*, kapitein *J. Knok*, die zich met deszelfs equipagie, uit 8 man bestaande, in de boot heeft gered en op genoemde plaats is aangekomen.

Den volgenden nacht is mede te Terschelling gestrand het Engelsche tjalkscheepje *Argo of Newcath*, van Yarmouth, met ballast naar Newcastle; de equipagie heeft zich gelukkig gered.

In het jongst verschenen stuk van het zoo uitmuntend geschreven Tijdschrift ter bevordering van de Nijverheid, geeft Dr. *A. Numan*, een berigt omtrent de schaapsteelt aan 's Rijks vee-artsenijschool, en wel door de kruising van inlandsche ooijen, met rammen van twee Engelsche rassen, namelijk het kortwollige *zuiderduin-*, en het langwollige *Leicester-ras*. Daaruit blijkt, dat de bedoelde teelt met goed gevolg wordt voortgezet, en dat van de oorspronkelijke Engelsche schapen, sedert twee jaren, aan onderscheiden liefhebbers, in verschillende provincien, zoo wel springrammen als ooijen, zijn afgezonden. De kudde, waarbij de kruising met de zuiderduinrammen plaats vindt, bestaat thans uit ruim 150 stuks oorspronkelijke rammen en ooijen en gecroiseerde inlandsche ooijen en hamels, benevens uit nagenoeg 80 lammeren, dit jaar gevallen.

In den *Commerce Belge* leest men heden het volgende:

» Men verzekert dat de generaal *Evain*, na de komst van een kabinets-koerier uit Parijs, op het paleis ontboden en in den afgeloopen nacht naar Parijs vertrokken is. Men zegt ook dat de maarschalk *Gerard* zich sedert gisteren in onze stad bevindt. Deze beide berigten weerspreken elkander; wij vermelden dezelve dus, zonder er voor in te staan.

» Onder de overige geruchten, die misschien evenmin gegrond zijn, en die in allen geval met de minste vrees moeten inboezemen, zullen wij het vertrek van den generalen staf des legers vermelden, die naar men zegt naar Leuven en eenige dagen later naar het kamp van Beverloo zal gaan.

» De generaal *Goethals*, van zijne aide-de-camp vergezeld, vertrekt morgen om het bevel over zijne divisie te aanvaarden.”

l'Observateur vermeldt, dat er op het paleis van vorst *Leopold* toebereidselen voor zijn vertrek naar het kamp gemaakt werden.

Hetzelfde blad berigt, dat er een keurregiment gevormd is uit de vereeniging der kompagnien grenadiers en voltigeurs van de vierde bataillons der linie-regimenten. Het actieve leger zou daardoor met eenige duizend man versterkt worden.

l'Emancipation verhaalt, dat er zondag, na den afloop van een raad van ministers, de grootste drukte op het bureau van oorlog te Brussel had geheerscht, en een aantal koeriers in den nacht waren afgezonden. Maandag morgen zijn de twee bataillons van het 11de regiment van Brussel naar de Kempen vertrokken.

Maandag middag zijn de onderscheidene posten in Brussel afgelost en door manschappen van het depôt der guides en kanonniers vervangen. Twee eskadrons guides zouden gisteren morgen Brussel verlaten.

Het *Journal d'Anvers* zegt, dat een bataillon van het 8ste

regiment maandag van daar naar Termonde is vertrokken. — De depôts en 4de bataillons van de 2, 3, 5, 6, 7 en 8ste regimenten infanterie waren tegen den 27sten dezer onder de wapenen geroepen.

In de bijzondere berigten door de brusselsche bladen, uit Diest van den 20sten geschreven, wordt berigt, dat sedert de laatste dagen de grootste drukte in die streken heerschte. Men wachtte dien dag daar nog een bataillon uit Hasselt. In het kamp van Beverloo zouden den 21sten vier bataillons jagers-partijgangers en een deel kavallerie aankomen. Men verwachtte vorst *Leopold* tegen woensdag of donderdag in het gezegde kamp, om er de troepen in oogenschouw te nemen.

Van Doornik is den 19den eene batterij naar de noordelijke grenzen vertrokken.

— Te Brussel liep een gerucht dat de zoogenaamde patriottische associatie voor eenige dagen 2000 geweren naar het Luxemburgsche zou gezonden hebben. Dit gerucht vond intusschen nog weinig geloof. Omtrent de woelingen dier associatie vermeldt *le Commerce Belge* heden het volgende: » De volks-saturnaliën zijn begonnen: dezen morgen heeft men door verscheidene straten onzer stad vijf à zes personen zien loopen, aan het eind van stokken kruiken bier dragende, en luidkeels liederen schreeuwende, waarvan het refrein was: » dat wij hen ter hulpe snellen!" Uit den weinigen opgang, dien dit vertoon gemaakt heeft, zullen de volkleiders den vreedzamen geest der geheele brusselsche bevolking genoegzaam kunnen afleiden.

— De Brusselsche bank heeft aangekondigd, dat met den 30sten dezer een derde dividend van 20 pCt. ter beschikking zal zijn van de schuldeischers wier rekeningen gelikwideerd zijn.

— Naar de belgische berigten zou er weinig hoop overblijven op het behoud van den militairen gouverneur der vesting Luxemburg, den Prins van Hessen-Homburg.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (22 *Januarij*) genoteerd: Belg. 97; 3 pCt. 67; O. Met. 107; Sp. Ard. drie achtste 16; Nap. r. 93¾; Rom. L. 100¾; Cert. te Antw. 99¼. — Wissel op Amst. 1 pCt.; op Rott. 1⅛ pCt. v.

DE FRANSCHE AFGEVAARDIGDEN *GUIZOT*.

Deze gewezen minister en welsprekende, maar tevens eer- en heerschzuchtige afgevaardigde, het hoofd der zoogenaamde doctrinaire partij, en thans mede aan het hoofd van de beruchte coalitie bij de jongste discussiën in de fransche kamer der gedeputeerden, heeft wederom op nieuw zoodanig de aandacht tot zich getrokken, dat het ons belangrijk genoeg voorkwam, om de volgende schets van zijn bijzonder karakter, bij verkorting, uit een algemeen geacht duitsch dagblad, de *Augsburgsche Zeitung*, over te nemen:

» GUIZOT bezit eene onbegrensde eerzucht, zijn geheele aanzijn is vervat in het denkbeeld *geweld*. Het ontbreekt hem, even als zijne geheele partij, slechts aan het uiterlijke der buigzaamheid, hoewel hij die met de daad in groote mate bezit. Hij is een door en door staatkundige draaijer, en evenwel heeft hij zich niet van zekere stijfheid kunnen ontdoen. Een eigenlijk vast systhema bezit hij niet. Gedurende de restauratie ging hij van een burgerlijk ministerie uit, dat zich, door het bestuur aan weinige toe te vertrouwen, dacht staande te houden. Dienovereenkomstig handelde hij onder de heeren MONTESQUIOU, BARBÉ-MARBOIS en DECAZES. Spoedig echter verliet hij dat systhema, en werd een volslagen engelsche parlementsgezinde, die in zijnen tegenstand tegen de BOURBONS altijd verder ging en de gevoelens, die mevr. VAN STAEL als een erfdeel van NECKER aankleefde, verliet, om de gevoelens van den heer DE LA FAYETTE te omhelzen. Als zoodanig hunkerde hij, om opgenomen te worden in de groote staatkundige club van het genootschap: *aide toi le ciel t'aidera*, (help u, de hemel zal u helpen), welke zich de misslagen van KAREL X ten nutte maakte, om hem ten val te brengen. Uit deze klub in 1830 te voorschijn gekomen, was de heer GUIZOT in den beginne deszelfs orgaan, en zocht de [illegible]. Maar toen deze beste der republieken tot rijpheid gekomen was, ging GUIZOT weder tot het gevoelen, dat hij onder MONTESQUIOU, BARBÉ-MARBOIS en DECAZES aankleefde terug. Hij draaide onderscheidene jaren met den heer THIERS in de baan der ministerieele staatkunde om, maar deze beide mannen wilden zich ieder de tot rijpheid gekomen beste der republieken ten nutte maken, om eersten minister te worden, en toen de beste der republieken deze eerzucht bespeurde, deed zij beide de onmogelijkheid bevroeden van te zamen te blijven; vervolgens deed zij ieder hunner de onmogelijkheid zien van op zich-zelf te kunnen staan en eindelijk ontsloeg zij zich van beiden omdat de dienaars heeren wilden worden. Thans echter heeft GUIZOT den heer THIERS overgehaald, om gezamenlijk de voormalige heeren tot overgave te dwingen. Geen van beiden legt daarbij den ministers argwaan, wegens de vroegere tegenspraak, aan den dag. Het is geen kamp tusschen ministerie en oppositie, maar eigenlijk de tegenstand van twee mannen, die, meenende dat men met hen gespeeld heeft, het spel zoeken in de war te brengen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Onder de geleerden, welke door door den koning van *Beijeren*, onlangs met onderscheidings-teekenen vereerd werden, behooren de hoogleeraren GÖRRES, THIERS en BAYER; de eerste ontving het kruis der orde van verdiensten; de beide laatsten dat der *St. Michaelsorde*. — In ons nommer van den 10den dezer hebben wij reeds gewag gemaakt van eene donkere vlek, die op de zonneschijf werden waargenomen. De sterrekundige BOGUSLAWSKI te *Breslau*, heeft daaromtrent, den 28sten December, het volgende openbaar gemaakt. » De tegenwoordig met het bloote oog zigtbare langwerpig ronde vlek, midden op de zonneschijf, is omstreeks 4000 geographische mijlen lang en 2600 mijlen breed, en naar boven toe nog breeder, zoodat twee ligchamen van de grootte der aarde neven elkander gemakkelijk door deze ruimte zouden kunnen gaan." — In ons nommer van den 31sten December ll., hebben wij reeds eenige opgaven gedaan van het getal der thans aan de duitsche hoogescholen studerende jongelieden. De volgende opgaven kunnen tot aanvulling daarvan strekken: Het getal der studenten aan de hoogeschool te *Bonn* beloopt, in den tegenwoordigen wintercursus 761, waarvan er 85 in de evangelisch-theologische en 115 in de katholijk-theologische faculteit studeren, 259 in de regten, 143 in de geneeskunde, en 130 in de wijsbegeerte. — Het getal der bij de hoogeschool te *Breslau* ingeschreven studenten is dezen winter met 21 verminderd, zijnde thans 700, waarvan 146 evang.-theol., 164 kath. theolog., 124 juristen, 140 studenten in de geneeskunde en 126 in de wijsbegeerte. — Te *Marburg* studeren in het tegenwoordig winterhalfjaar, 245 studenten, waarvan 214 uit Keurhessen. Deze hoogeschool had in het laatst der vorige maand het verlies te betreuren van één harer bejaardste hoogleeraren, den Professor in het kerkelijk regt J. Ch. MULTER. — De *Freyburger* hoogeschool telt in dezen winter 346 kweekelingen, waaronder 64 buitenlanders. — Te *Heidelberg* studeren thans 583 studenten, waarvan er 370 geen Badesche onderdanen zijn. — Met het begin dezes jaars is te *Frankfort* een nieuw tijdschrift voor joden bestemd, onder den den titel *Israelitische Annalen, Centralblatt für Geschichte, Litteratur und Cultur des Israeliten aller Zeiten und Länder*, uitgegeven geworden. De strekking van dit tijdschrift is, naar de hoofdredacteur, zekere Dr. JOST, zich desaangaande uitdrukt, om een middelpunt voor de joodsche belangen daar te stellen, waardoor al hetgeen voor het tegenwoordige en de toekomst ten deze gedaan wordt, toegelicht door grondige geschiedkunde, in deszelfs bijzondere verdiensten bekend gemaakt en gewaardeerd zal worden. — Van het belangrijk natuurkundig werk, GEHLERS *physikalisches Wörterbuch*, op nieuw bearbeid door GMELIN, LITTROW, MUNCKE en PFAFF, is thans de 9de band 1ste gedeelte (letter T—Th.) verschenen; het 2de gedeelte van dezen band zou spoedig volgen. — Het boekhandelhuis van COTTA te *Stuttgart* heeft eene nieuwe uitgave aangekondigd van MOZINS, groot woordenboek der duitsche en fransche taal, op nieuw nagezien en verbeterd door PESCHIER. Hetzelve zal weder in 4 4° deelen uitgegeven worden. — Dezer dagen is eene duitsche nationaal-vereeniging voor toonkunst en aanverwante wetenschappen tot stand gekomen. Aan het hoofd staat als directeur voor dit jaar de hofkapelmeester L. SPOHR van *Kassel*, terwijl de leden van bestuur uit de voornaamste duitsche steden gekozen zijn.

RUSLAND. — De keizerlijke Russische Akademie van wetenschappen heeft een belangrijk verlies geleden, door het overlijden van den hoogleeraar en staatsraad KARL HERMANN, die den ouderdom van 72 jaren heeft bereikt.

FRANKRIJK. — De fransche Akademie heeft in hare zitting van den 27sten December, tot haren directeur benoemd den heer E. DUPATY. — Het getal der dramatische voortbrengselen neemt jaarlijks in *Frankrijk* toe: In 1834 werden op de schouwburgen 188 nieuwe stukken gespeeld; in 1835, 221; in 1836, 296; in 1837, 298; het vorig jaar 285, welke vermindering aan de sluiting, sedert vijf maanden van den schouwburg *Vaudeville* toegeschreven wordt. Van deze nieuwe stukken vielen er 3 aan de koninklijke Muzijk Akademie ten deel; 12 het *théâtre français*; 4 het Odeon (eene comedie en 3 drama's); het *théâtre italien* 2 (opera's); de *Opera-comique*, 11; *théâtre de la Renaissance*, 6; het *Gymnase* 23; *Vaudeville*, 13, den schouwburg *Variétés*, 28; het *palais Royal*, 21; de *Gaîté*,

20; het *théâtre Ambigu*, 21; de *Porte Saint Martin*, 13; het *Cirque*, 7; het *théâtre Choiseul*, 18; het *Panthéon*, 10; den schouwburg *St. Antoine*, 39. Het getal schrijvers is in verhouding tot de stukken toegenomen. Van 127 is hetzelve in 1837 tot 219 gestegen; het vorig jaar bedroeg het 218; de ijverigste dier schrijvers is zekere THEAULON geweest, die 16 stukken gaf. — In het vorig jaar heeft het fransch tooneel een zijner vruchtbaarste vaudevilledichters verloren, te weten de heer BRAZIER, die den 23sten Augustus ll. overleed. Sedert vijf-en-twintig jaren leverde hij gemeenschappelijk met een aantal medearbeiders meer dan honderd blijspelen en vaudevilles. — In den loop van het vorig jaar zijn in *Frankrijk* gedrukt en uitgegeven 6,603 werken, groote en kleine vlugschriften, enz. daaronder begrepen, in allerhande talen, als: fransch, latijn, grieksch, italiaansch, duitsch, engelsch, spaansch, portugeesch, enz.; voorts 976 allerhande platen en steendrukprenten; 173 geographische kaarten en plans en meer dan 1000 muzijkwerken.

BELGIE. — Men verwacht tegen April aanstaande, den verkoop van eene der aanzienlijkste boekerijen van *Belgie*, die van wijlen den heer LAMMENS, van *Gent*. De catalogus behelst 6000 nommers.

NEDERLANDEN. — Thans ziet het licht de vroeger aangekondigde gedenkpenning op de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving, vervaardigd door den heer J. F. SCHOUBERG, stempelsnijder aan 's Rijks munt te *Utrecht*. Deze medaille is van gelijke grootte als die op het Noord-Hollandsche kanaal, en heeft, op de voorzijde dezelfde fraaije beeltenis des konings, welke dien penning versiert. Het opschrift is: *Wilhelmus I Belgii Rex Luxemburgii Magnus Dux* d. i. Willem I, Koning der *Nederlanden*, Groothertog van *Luxemburg*. Op de keerzijde ziet men de geregtigheid, onder de gedaante eener staande vrouw, met het hoofd afgewend, houdende in de regterhand een zwaard, en in de linker eene gelijkhangende weegschaal; aan hare voeten ligt de gekroonde Nederlandsche Leeuw, hebbende in den regter klaauw den bondel met pijlen, en met den linker vasthoudende eene wettafel, op welke te lezen staan de navolgende woorden: *Legum codex Neerlandiae d. i.* Wetboek van *Nederland*. Aan den voet des pennings leest men: *Sanctus et promulgatus A MDCCC, XXXVIII, d. i.* Bekrachtigd en uitgevaardigd in het jaar 1838. Rondom den penning staan nog deze woorden: *Tuebuntur et servabunt d. i.* Zij (de wetten) zullen (de geregtigheid of het regt) beschermen en handhaven. Deze fraai bewerkte penning, geslagen ter vereeuwiging van eene der belangrijkste gebeurtenissen van 's Konings weldadige regering, strekt den maker tot eere, en bewijst op nieuw, dat de penningkunst hier te lande, in de laatste jaren aanmerkelijke vorderingen gemaakt heeft.

NIEUWE FRANSCHE LETTERKUNDE.

La haute Banque, par DE BALZAC 1 vol.
Le Colonel Richmond, par JULES DE SAINT FELIX. 2 vol.

Indien wij de orde der uitgave van de verzameling der nieuwmodische fransche werken, het *Museum Littéraire*, wilden op den voet volgen, dan zouden wij hier moeten melding maken van *Les souvenirs d'un enfant du peuple*, waarvan MICHEL MASSON schrijver is; doch daar dit werk nog niet is voleindigd, althans de laatste deelen te Parijs nog niet het licht zagen, meenden wij beter te doen, ons oordeel op te schorten, tot dat wij in zijn geheel dit voortbrengsel van diens schrijvers geest en pen zouden hebben overzien, en bepalen wij ons nu tot het verslag geven van de twee bovengemelde werken.

Naar gewoonte heeft DE BALZAC zijn onder den titel van *la haute banque* uitgegeven schrift vastgeknoopt aan vroegere romans: zoo geeft *la Maison Nucingen* eene herinnering van *le Père Goriot* en van *la Femme supérieure*, waar van het verhaal van *la Torpille* eene episode zou kunnen uitmaken, *par antithèse; les rivalités en province* doet denken aan *la vieille fille* van denzelfden schrijver. Die stukjes ademen allen denzelfden rijken geest van BALZAC; jammer maar dat de schrijver, naar hij zegt, getrouwe afteekeningen te geven van de hedendaagsche Fransche, vooral Parijsche zeden, zoo weinig er zijn werk van maakt, om, bij al het verachtelijke en eigenbatige, dat hij bij die karakter-schildering doet uitkomen, zijn talent niet te gebruiken om het edele, schoone en goede te verheffen, en door toonbeelden van goede zeden, door voorstellingen van practische deugdzaamheid, mede te werken, om het verval der zeden in Frankrijk tegen te gaan en op te werken tot een meer echt godsdienstig, zedelijk en maatschappelijk braaf levensgedrag, zich zelve en anderen tot nutte.

De bevalligkelijke schrijver van *la Duchesse de Bourgogne* en van *Mademoiselle de Marsignan* heeft in *Le Colonel Richmond* op nieuw getoond, dat men goede Romans schrijven kan en behagen door voorstelling en schrijftrant, al kiest men juist niet de zwartste zijde van het menschelijk karakter, om er zijn genie op te spitsen, de boosheid der harten in allerlei denkbare gevallen voor te stellen. Hier heeft de schrijver zich ten doel gesteld, om de uitwerking van het tooververmogen der schoonheid, zelfs op den krijgsman te schilderen, en hij heeft die schildering meesterlijk uitgevoerd. De strijd in het binnenste van den Kolonel *Richmond* is de wedstrijd, die de zedelijke en godsdienstige schoonheid van ziel voert met de schoonheid, die meer in hartstochtelijkheid en gevoeligheid van toonkunstige talenten uitblinkt; nu eens de betoovering, waarin de levendige beminnelijke Italiaansche hem houdt opgetogen, dan weder de kluisters die hem door de gevoelvolle meer innige aandoenlijkheid der zachtzinnige Oostenrijksche worden aangelegd, zijn heerlijke lichtpunten in zijn tafereel; en de schrijver heeft de gelegenheid niet laten ontglippen, om, waar het pas gaf, heerlijke natuurtooneelen mede te deelen. In één woord de *Colonel Richmond* van SAINT FELIX zal ons in oogenblikken van verpoozing van dagelijkschen arbeid een genoegelijke ontspanning des geestes geven, door het zielsoog genoegelijk te doen rusten op voorstellingen, die, in de natuur aanwezig, ons verzoenen met het menschelijke geslacht en ons leeren hulde toebrengen, aan die edele gevoelens, die den zedelijken mensch verhoogen, en hem getuigenis doen geven, dat hij zijne zielenadel indachtig is en waardeert.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (22 *Januarij*) genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. 54 drie achtste; dito 5 pCt. $101\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$; Kansbill. 25 elf zestiende, $\frac{3}{4}$; Amort.-Syndik. $94\frac{3}{4}$; Handelm. $175\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; O. Indie 5 pCt. $99\frac{1}{4}$; Ardoins $16\frac{5}{8}$; Columb. $20\frac{1}{4}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers